

Τμήμα Εργοθεραπείας

Σχολή Φυσικής Αγωγής, Αθλητισμού & Εργοθεραπείας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ : Μοντέλα Εργοθεραπείας

Δρ. Παναγιώτης Ν. Σιαπέρας ΟΤ

Επίκουρος Καθηγητής

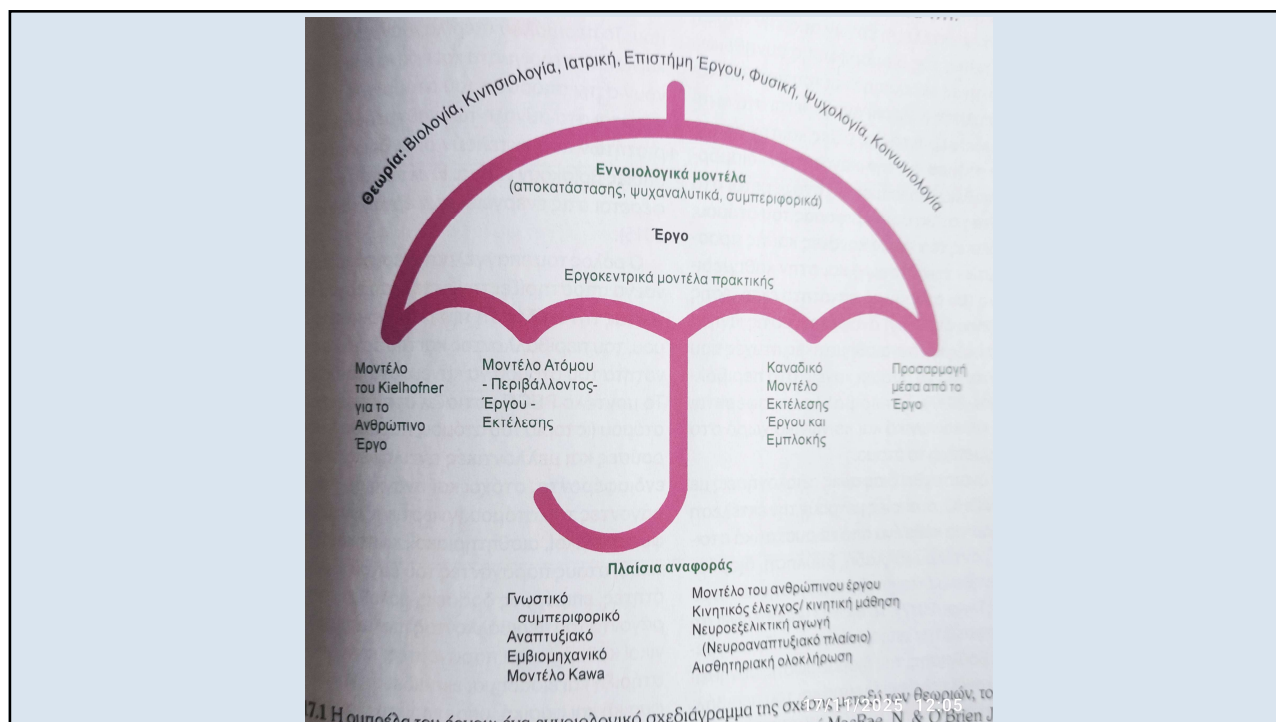
E-mail: psiapera@ot.duth.gr

Συν-διδάσκουσα: Μαρία Κούτρα ΟΤ

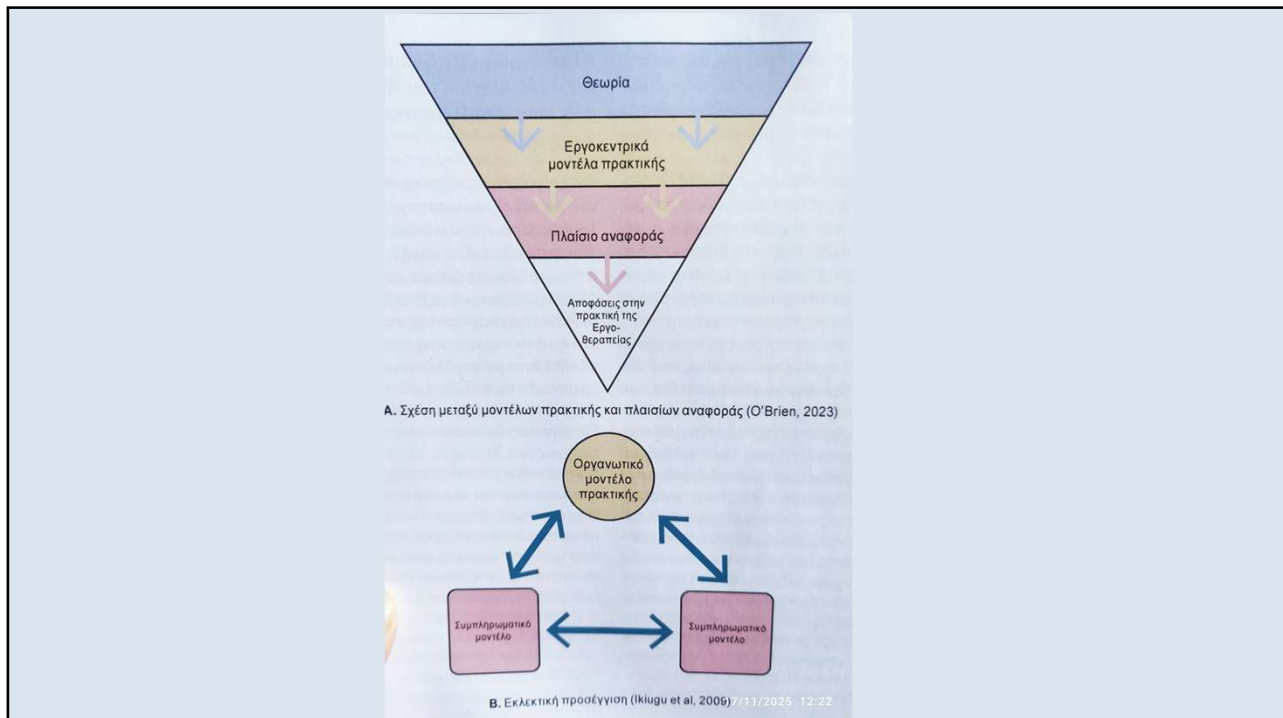

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

1

2

3

Επίπεδο 1 σε πλαίσια αναφοράς (frames of reference)

Γνωσιακό

Ψυχοδυναμικό

Αναπτυξιακό

Εργοσυμπεριφοράς (νευροεπιστήμες, ατομική & κοινωνική ψυχολογία).

Πελατοκεντρικό - Προσωποκεντρικό

Προαγωγής υγείας

4

Επίπεδο 2 σε μοντέλα (models)

Συμπεριλαμβάνει μια δυναμική διαδικασία ανάπτυξης γνώσης και είναι περισσότερο ένας τρόπος να σκεφτεί ο Εργοθεραπευτής για την κλινική του πρακτική. Το κάθε μοντέλο έχει ως στόχο:

1. Την επεξήγηση μιας ομάδας προβλημάτων
2. Την επιλογή των κατάλληλων θεραπευτικών προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Τα μοντέλα βασίζονται σε θεωρητικά στοιχεία και υποθέσεις από την Εργοθεραπεία και από άλλες επιστήμες.

Εξηγούν φαινόμενα στη πρακτική της Ε/Θ και προσεγγίζουν λύσεις σύμφωνα με το Σύγχρονο Παράδειγμα της Ε/Θ

10/9/2021

Department of Occupational Therapy

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

5

Ποιες θεωρείτε ότι είναι γενικά οι ανάγκες των ανθρώπων.....

....ώστε να έχουν λειτουργικότητα & ευημερία????

Βιολογικές	Ψυχολογικές	Κοινωνικές
1)	1)	1)
2)	2)	2)
3)	3)	3)
4)	4)	4)
5)	5)	5)

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

6

Παράγοντες που κλονίζουν που επηρεάζουν την λειτουργικότητα και κλονίζουν την ευημερία

Βιολογικοί παράγοντες (σωματικές ασθένειες που μπορεί να οδηγήσουν σε ψυχολογικές δυσκολίες).

Ψυχολογικοί παράγοντες (άγχη που μπορεί να βιώνουν τα άτομα ως αποτέλεσμα των δυσκολιών τους).

Κοινωνικοί παράγοντες (εξάρτηση από την οικογένεια, δυσκολία ανεύρεσης εργασίας)

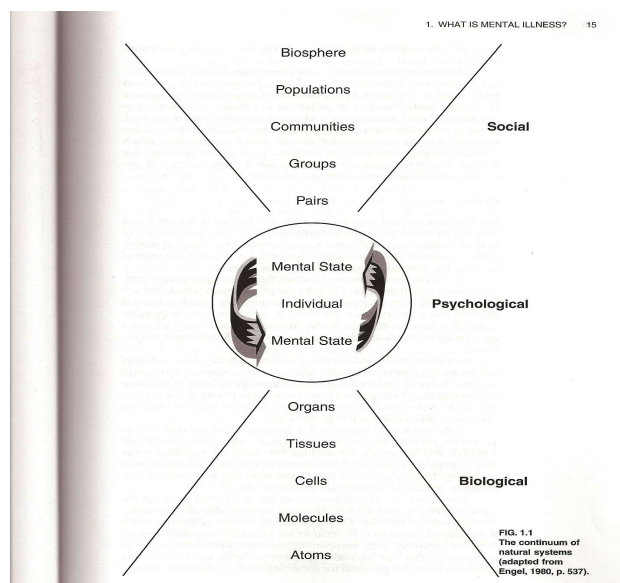
The biopsychosocial model (Engel, 1980).

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

7

The biopsychosocial model (Engel, 1980).

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

8

Μοντέλο Σκόπιμης Δραστηριότητας (Fidler & Fidler, 1963)

Η σκόπιμη δραστηριότητα και η πράξη (doing) είναι τα κεντρικά και καθοριστικά σημεία της Ε/θ.

Θεωρεί το άτομο ικανό να ελέγχει τη ζωή του και διαμέσου των δραστηριοτήτων να ελέγχει και να βελτιώνει τη ζωή του και τη κατάσταση της υγείας του.

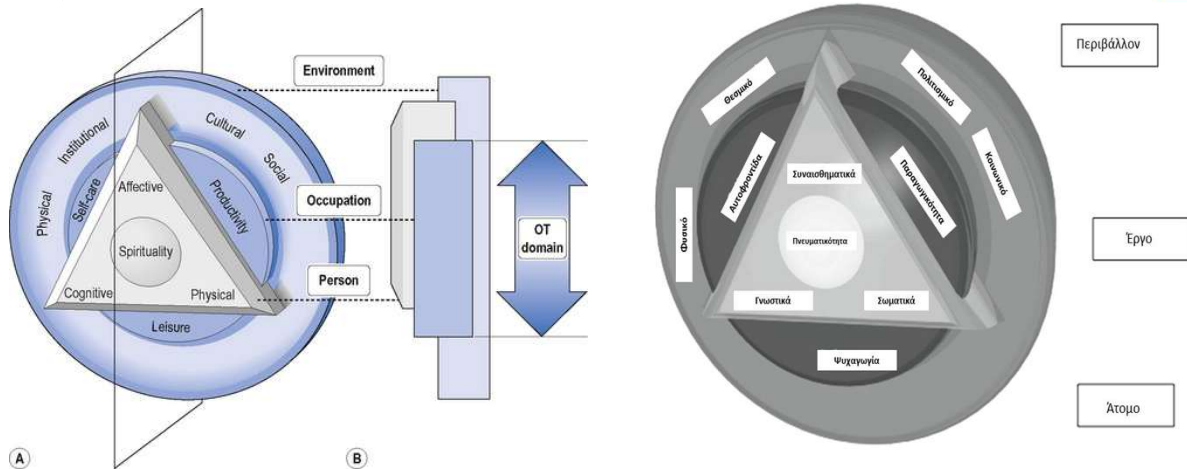

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

9

ΚΑΝΑΔΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΟΥ

[Canadian Model of Occupational Performance (CMOP)]. CAOT ,1997, 2002.

Reproduced from *Enabling Occupation: An Occupational Therapy Perspective*, © 1997

US
Y

10

Μοντέλο Ανθρώπινου Έργου (Model of Human Occupation); (Kilhefner & Burke, 1985)

Οι Άνθρωποι χαρακτηρίζονται από συμπεριφορά Λειτουργικής Ενασχόλησης (Occupational Behavior) και αλληλοεπιδρούν σαν ανοιχτά συστήματα με το περιβάλλον.

Η διεργασία ξεκινάει με την εισαγωγή πληροφοριών (intake) τις οποίες το σύστημα επεξεργάζεται (throughput) στα διάφορα επίπεδά του, για να απαντήσει (output) εξάγοντας πληροφορίες και δράση, προκαλώντας έτσι κάποιες αλλαγές στο περιβάλλον, για τις οποίες θα πληροφορηθεί μέσω της ανατροφοδότησης του συστήματος (feedback)

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

11

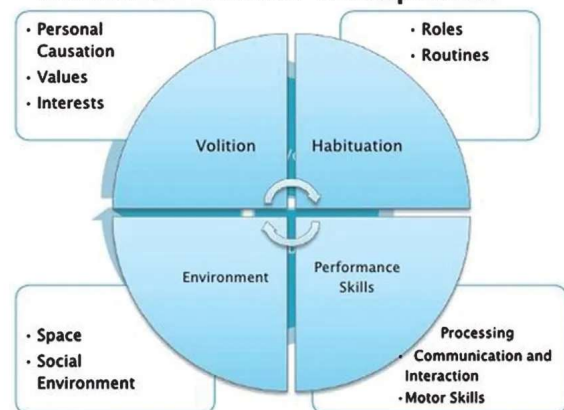
Το ανθρώπινο ανοικτό σύστημα αποτελείται από τρία, ιεραρχικά οργανωμένα, υποσυστήματα:

1. Βουλητικό (Volition),
2. Ρόλων/ Συνηθειών (Habituation)
3. Εκτελεστικό (Performance).

Η συμπεριφορά Λειτουργικής Ενασχόλησης κινητοποιείται από το Βουλητικό υποσύστημα, οργανώνεται από το Ρόλων/ Συνηθειών και τέλος παράγεται από το Εκτελεστικό υποσύστημα

Εντοπίζει και παρεμβαίνει ο Εργοθεραπευτής σε δυσλειτουργίες των στα τριών υποσυστημάτων του ατόμου προωθώντας την φυσιολογική συμπεριφορά της λειτουργικής ενασχόλησης

Model of Human Occupation

(Kielhofner 2008)

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

12

12

Μοντέλο: Ατόμου-Περιβάλλοντος Έργου-Εκτέλεσης

Person-Environment-Occupation-Performance model PEOP

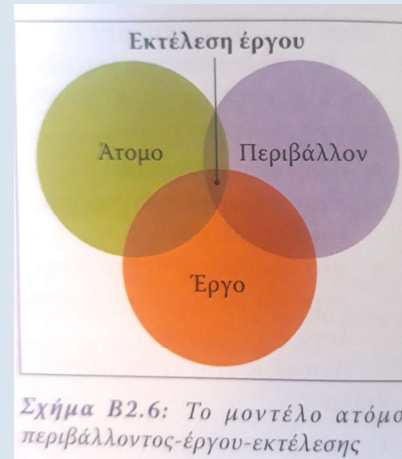
Ξεκίνησε το 1985 από τους Christiansen & Baum, (1997).

Το μοντέλο δίνει έμφαση στην άποψη ότι η εκτέλεση έργου συνιστά αλληλεπίδραση του ατόμου και του περιβάλλοντος στο οποίο ζει.

Είναι προσωποκεντρικό και έχει 4 συνιστώσες.

Το δυνατό σημείο είναι ότι δίνει δυνατότητα εξέτασης της πολύπλοκης φύσης της λειτουργικότητας και την εμπειρία του ατόμου.

Λαμβάνει υπόψη τη δυναμική σχέση αναπτυξιακών αλλά και πολιτισμικών χαρακτηριστικών

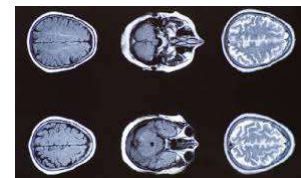

13

Μοντέλο Γνωστικών Δυσλειτουργιών (Cognitive Disabilities Model) Allen, 1985
Μοντέλο Λειτουργικής Επεξεργασίας των Πληροφοριών, (2005)

Δημιουργήθηκε για να αναγνωρίσει και να παρεμβαίνει σε γνωστικούς περιορισμούς ατόμων εξαιτίας νευρολογικών προβλημάτων μέσω της παρατήρησης της αλληλεπίδρασης του ατόμου με το περιβάλλον.

Ο Ε/Θ προσαρμόζει τις δραστηριότητες σε 6 ώστε να παρεμβαίνει σε δυσλειτουργίες και οι ωφελούμενοι να χρησιμοποιούν τις ικανότητες τους για να πετύχουν κάποιο βαθμού λειτουργικότητα

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

14

Μοντέλο Γνωστικών Δυσλειτουργιών (Cognitive Disabilities Model) Allen, 1985
Μοντέλο Λειτουργικής Επεξεργασίας των Πληροφοριών, (2005)

Επίπεδο 1: Βαθιά γνωστική δυσλειτουργία.

Επίπεδο 2: Μπορεί να ακολουθήσει μπορεί να ακολουθήσει. απλές οδηγίες με μερική επίγνωση περιβάλλοντος.

Επίπεδο 3: Εκτελεί χειρωνακτικές δραστηριότητες αυτοφορντίδας.

Επίπεδο 4: Εκτελεί έργα με συγκεκριμένο σκοπό & στόχο.

Επίπεδο 5: Μπορεί να μάθει κάτι νέο αλλά με δυσκολία σε οργάνωση και αφηρημένη σκέψη.

Επίπεδο 6: Μπορεί να σχεδιάσει δράσεις και να ακολουθήσει οδηγίες.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
 DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

15

Μοντέλο KAWA (river model)

Δημοσιεύτηκε από τον Iwanga, (2006).

Βασισμένο στην ανατολική φιλοσοφία

Ριζικά διαφορετική αντίληψη του έργου και της ατομικότητας

Το άτομο είναι τμήμα ενός μεγαλύτερου συνόλου

Δίνει μεγάλο ενδιαφέρον στους ευρύτερους παράγοντες του πλαισίου του ατόμου

Νερό ζωτική ενέργεια

Όχθες και κοίτη αντιπροσωπεύουν το περιβάλλον

Ο βράχοι είναι οι δυσκολίες της ζωής

Τα ξύλα αντιπροσωπεύουν ιδιότητες ατόμου, τις αξίες και τη προσωπικότητα του

Η απόσταση σε ξύλα και βράχους αντιπροσωπεύουν τη φυσική θεραπευτική δύναμη και τη δυνατότητα του ατόμου.

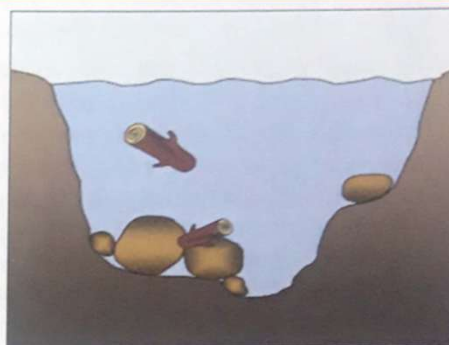
16

Εικόνα B2.2: Η ζωή είναι σαν ένα ποτάμι, που ρέει από τη γέννηση έως τον θάνατο. Το τέλος του ποταμού στον ωκεανό απεικονίζει τον τερματισμό της ροής και, ως εκ τούτου, το τέλος της (Πηγή: www.kawamodel.com).

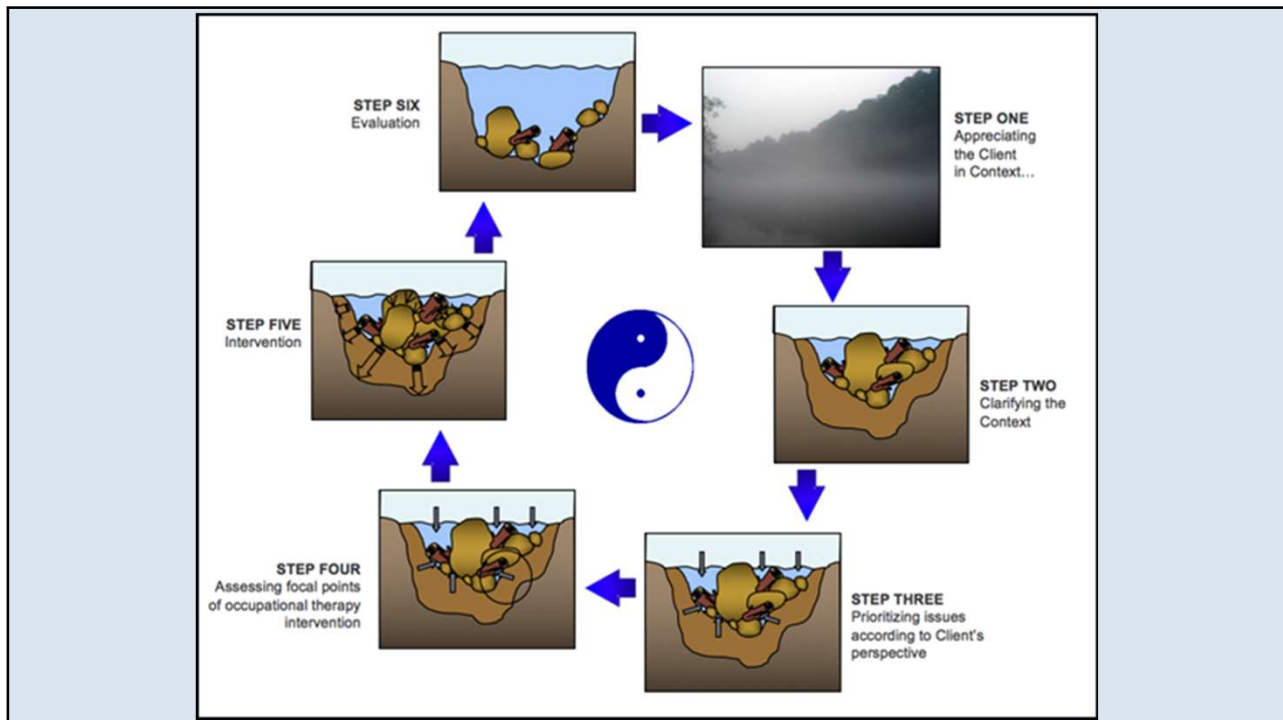

17

Εικόνα B2.3: Σχηματική αναπαράσταση των βασικών στοιχείων του ποταμού-Kawa. Η ποιότητα της ροής του νερού επηρεάζεται από τα τοιχώματα του ποταμού, τον πυθμένα, τους βράχους και τα ξύλα. Οποτεδήποτε υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης της ροής της ζωής υπάρχει ανάγκη για εργοθεραπεία (Πηγή: www.kawamodel.com).

18

19

Μοντέλο Vivaio [Kuningham, Piergrossi & de Verdiere, (2004)]

Έχει ψυχαναλυτικές επιρροές και μιλάει για την κατανόηση του ασυνείδητου και τη δυναμική σχέση θεραπευτή-ασθενή.

Κεντρικό στοιχείο είναι η αναγνώριση των συναισθημάτων τα οποία είναι σε συνεχή κίνηση μεταξύ του ασθενή και θεραπευτή και του πράττειν.

Είναι το μοναδικό μοντέλο που περιλαμβάνει στη θεωρία του τον Εργοθεραπευτή και το σχεσιακό προσανατολισμό με τον ασθενή.

20

Μοντέλο Vivaio (MOVI) [Kuningham, Piergrossi & de Verdiere, (2004)]

Κατά την έναρξη της παρέμβαση ο θεραπευτής και ο ωφελούμενος αναγνωρίζουν ο ένας τον άλλο.

Χρησιμοποιούνται δραστηριότητες για την κατανόηση άλλου απρόσωπου και το πράττειν είναι η έκφραση του είμαι.

Για την εκτίμηση έχουμε 4 δραστηριότητες

1. κατασκευή ανθρώπινης φιγούρας από πηλό
2. Δομημένο έργο (παζλ)
3. Ελεύθερη ζωγραφική
4. Εικόνα από κολλάζ περιοδικό

Στα μικρά παιδιά γίνεται εκτενώς χρήση συμβολικού παιχνιδιού

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

Μοντέλο Vivaio [Kuningham, Piergrossi & de Verdiere, (2004)]

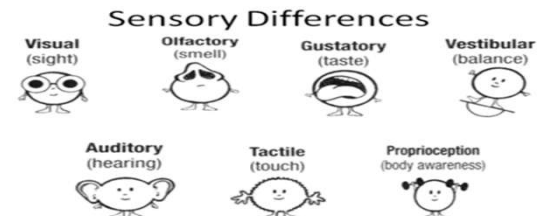

Σχήμα Β2.8: Τα επτά στοιχεία του MOVI (Προσαρμογή από Nicholls et al., 2013).

- Το MOVI λειτουργεί ως δοχείο στο χώρο και στο χρόνο που έχουν μαζί Εργοθεραπευτής και ωφελούμενος
- Με ψυχαναλυτική προσέγγιση μεταβίβαση και αντι-μεταβίβαση

Ayres A. Jean – Πλαίσιο της Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης (Sensory Integration)

Βασίζεται στον τρόπο που μεταφράζονται και οργανώνονται αισθητηριακές πληροφορίες από το περιβάλλον και το σώμα στο ΚΝΣ καθώς και στο πως η οργάνωση αυτή καταλήγει σε σκόπιμη και λειτουργική συμπεριφορά, κυρίως κινητική η οποία επηρεάζει τη λειτουργικότητα και την εμπλοκή στα Έργα

Smith-Myles, B., Cook, K.T., Miller, N., Rinner, L., and Robins, L. (2000) *Asperger Syndrome and sensory issues: Practical solutions for making sense of the world*. Shawnee Mission, KS: Autism Asperger Publishing Company. Used with permission by Autism Asperger Publishing Company.

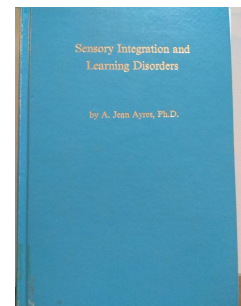

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

23

23

- Δυσλειτουργία στην πορεία και στην οργάνωση των αισθητηριακών πληροφοριών (αιθουσαίο, ιδιοδεκτικό & απτικό σύστημα) προκαλεί προβλήματα στον προγραμματισμό και στην παραγωγή λειτουργικών προτύπων σε ότι αφορά την κίνηση αντίληψη (π.χ. ακουστική), προσοχή & μάθηση (π.χ. ανάγνωση) κοινωνικότητα, συμπεριφορά & αυτοεξυπηρέτηση.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

24

**Σας ευχαριστώ
πολύ για τη
συμμετοχή σας**